

دستورالعمل اعلام کفایت دستاوردهای پژوهشی دانشجویان دکتری

باسمه تعالی

مقدمه

این دستورالعمل با توجه به ماده ۳۴ آیین نامه آموزشی دوره دکتری (PhD) مصوب سال ۱۳۹۷ و همچنین اهمیت رساله‌های دکتری، ضرورت عمیق و تخصصی بودن کافی رساله در سطح استانداردهای ملی و بین‌المللی و معطوف بودن آن به حل نیازهای واقعی کشور، در راستای تبیین و تسهیل شرایط کفایت دستاوردهای پژوهشی دانشجویان دکتری دانشگاه شهید بهشتی تدوین و تصویب شده است و برای همه دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۱۴۰۰ به بعد لازم الاجراست. تسری این دستورالعمل به دانشجویان ورودی سال‌های قبل بنا به درخواست دانشجو و در صورت احراز شرایط لازم مجاز است.

ماده ۱: تعاریف

وزارتین: در این دستورالعمل وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، و وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی به اختصار «وزارتین» خوانده می‌شود.

نشریه علمی: نشریه‌های علمی داخلی به پنج رتبه بین‌المللی الف، ب، ج و د و نشریه‌های علمی خارجی در دو نمایه بین‌المللی JCR^1 و SJR^2 و به چهار رتبه Q_1, Q_2, Q_3, Q_4 تقسیم می‌شوند. رتبه نشریه در زمان ارسال مقاله در نظر گرفته می‌شود.

فهرست معتبر: نشریه‌های علمی معتبر بین‌المللی که از نظر کارگروه اعتبارسنجی کیفیت و اعتبار لازم را دارند.

فهرست عالی: زیرمجموعه‌ای برتر از نشریه‌های معتبر که کارگروه اعتبارسنجی نشریات آن را تعیین می‌کند.

¹ Journal Citation Report (JCR)

² Scimago Journal Rank (SJR)

فهرست نامعتبر: فهرست نشریه‌هایی که در ارزیابی وزارتین یا کارگروه اعتبارسنجی دانشگاه فاقد اعتبار تشخیص داده شده‌اند. به مقاله‌های چاپ یا پذیرفته‌شده در نشریه‌های این فهرست امتیازی تعلق نخواهد گرفت.

فهرست انتشارات نامعتبر: براساس تصمیم کارگروه اعتبارسنجی دانشگاه همه نشریه‌های چاپ‌شده توسط این گروه از انتشارات، نشریه‌های نامعتبر شناخته می‌شوند.

فهرست نشریه‌های جعلی: نشریه‌هایی که نام و نشان علمی نشریه‌های معتبر را جعل کرده‌اند و با ظاهرسازی دروغین اعم از قراردادن آرشيو مقاله‌های نشریه اصلی، درج شماره استاندارد بین‌المللی پایندهای (شاپا)^۳ نشریه اصلی و یا ثبت دامنه با نام نشریه یا به هر نحوی با فریب پژوهشگران در پی سودجویی و سوء استفاده مالی هستند.

فهرست نشریه‌های خاکستری: تمام نشریه‌هایی که در فهرست‌های بالا قرار ندارند نشریه‌های خاکستری نامیده می‌شوند و امتیازدهی به مقالات این نشریه‌ها، پس از تعیین ارزیابی نشریه، توسط گروه اعتبارسنجی دانشگاه انجام خواهد شد.

سامانه خیام: سامانه‌ای که معاونت پژوهشی دانشگاه شهید بهشتی طراحی کرده است و اطلاعات به‌روزنشریه‌های موجود در فهرست‌های بالا را نمایش می‌دهد.

ماده ۲: شرایط کسب کفایت دستاوردها

کیفیت و کمیت کار ارائه‌شده توسط دانشجو باید به تأیید استاد راهنما و شورای دانشکده یا پژوهشکده رسیده باشد، همچنین این کار باید نشان‌دهنده حداقل دو و نیم سال فعالیت پژوهشی مستمر او باشد. شرط لازم برای اعلام کفایت دستاوردهای پژوهشی هر دانشجوی دکتری چاپ یا پذیرش حداقل یک مقاله علمی مستخرج از رساله دکتری وی با تأیید معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه است.

تبصره ۱. اگر مقاله علمی پذیرفته‌شده «شناسه برنمود دیجیتال»^۴ فعال داشته باشد، مقاله علمی چاپ‌شده به‌شمار می‌آید.

تبصره ۲. برای مقاله‌های پذیرفته‌شده باید گواهی پذیرش معتبر و مورد قبول معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه ارائه شود. در این صورت، فارغ‌التحصیل شدن دانشجو با رعایت سایر قوانین و مقررات آموزشی دانشگاه مجاز است.

تبصره ۳. برای بررسی کفایت از طریق گواهی پذیرش رعایت موارد زیر الزامی است:

الف) فرایند ارسال، داوری و پذیرش مقاله باید به‌صورت الکترونیک و در سامانه «مدیریت نشریات علمی»^۵ انجام شده باشد.

³ International Standard Serial Number (ISSN)

⁴ Digital Object Identifier (DOI)

⁵ Editorial Manager (EM)

ب) تصویری از وضعیت مقاله در سامانه مدیریت نشریات علمی، که نشان دهنده تاریخ ارسال، زمان پذیرش و ترتیب نام نویسندگان مقاله باشد، ارائه و این برگه توسط استاد راهنما تأیید شود.
ج) نامه‌ای از نشریه مبنی بر تأیید پذیرش مقاله و تعیین نوبت چاپ ارائه شود.

تبصره ۴. اعتبار نشریه‌های بین‌المللی باید توسط معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه تأیید شود. فهرست نشریات معتبر پیوسته در سامانه خیام به‌روزرسانی می‌شود.

تبصره ۵. رتبه نشریه‌های بین‌المللی با توجه به موضوع تخصصی مقاله در نظر گرفته می‌شود.

ماده ۳: نحوه درج نام و نشانی نویسندگان مقالات

در این دستورالعمل مقاله‌ای قابل محاسبه است که دانشجو نویسنده اول آن مقاله باشد و در آن فقط نام دانشگاه شهید بهشتی به‌عنوان دانشگاه محل تحصیل دانشجو به‌صراحت درج شده باشد.

تبصره ۱. چنانچه بنا بر قواعد و رویه‌های پذیرفته‌شده حرفه‌ای یا بین‌المللی ترتیب دیگری برای نام نویسندگان در مقاله تعیین شده باشد، با تأیید شورای پژوهشی واحد و کمیسیون تخصصی، این مقاله‌ها را می‌توان برای کفایت دستاورد دوره دکتری در نظر گرفت.

تبصره ۲. اگر مقاله مستخرج از فعالیت‌های پژوهشی مرتبط با رساله در دوره فرصت مطالعاتی دانشجو در سایر دانشگاه‌ها یا در چهارچوب انجام فعالیت پژوهشی در قالب قرارداد (آموزشی / پژوهشی) با دانشگاه شهید بهشتی باشد، درج نام و نشانی دانشگاه یا مرجع طرف قرارداد به‌عنوان نشانی دوم مجاز است.

تبصره ۳. در صورتی که نام افرادی به‌جز تیم راهنمایی و مشاوره رساله در مقاله ذکر شده باشد، ضریب سهم دانشجو بر اساس جدول تعیین ضرایب آیین‌نامه ارتقا تعیین خواهد شد. در این صورت، در محاسبه ضریب، فقط دانشجو و افرادی که عضو تیم راهنمایی و مشاوره نیستند در نظر گرفته خواهند شد و تیم راهنمایی و مشاوره در محاسبه ضریب منظور نخواهند شد.

ماده ۴: نحوه درج نشانی دانشگاه

در مقاله‌های مستخرج از رساله دکتری، نشانی دانشگاه باید طبق الگوی آدرس‌دهی مصوب شورای پژوهشی دانشگاه درج شود.

ماده ۵: نحوه ارزشیابی درجه رساله دکتری و نمره دستاوردهای پژوهشی

مطابق «آیین‌نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی دانشجویان ورودی سال ۱۳۹۷ و پس از آن» (مصوبه شورای آموزشی دانشگاه شهید بهشتی، مورخ ۱۳۹۷/۰۵/۳۰) ارزشیابی رساله دکتری براساس نمره کسب‌شده و به‌صورت کیفی به شرح زیر است:

الف) از نمره ۱۹ تا ۲۰، قبول با درجه عالی.

ب) از نمره ۱۸ تا ۱۸.۹۹، قبول با درجه خیلی خوب.

ج) از نمره ۱۶ تا ۱۷.۹۹، قبول با درجه خوب.

د) کمتر از ۱۶، مردود.

بدیهی است که نمره کسب‌شده فوق‌الذکر براساس مجموع نمره کسب‌شده از دستاوردهای پژوهشی و نمره کسب‌شده رساله در جلسه دفاعیه تعیین می‌شود.

تبصره ۱. حداکثر نمره رساله، بدون احتساب نمره دستاوردهای پژوهشی آن، ۱۶ است.

تبصره ۲. حداکثر نمره قابل احتساب از دستاوردهای پژوهشی مستخرج از رساله ۵ نمره است. بدیهی است ارزیابی نمره دستاوردها با توجه به میزان هم‌پوشانی‌ها و براساس «جدول نحوه ارزشیابی دستاوردهای پژوهشی مستخرج از رساله» همین دستورالعمل انجام می‌شود. در مواردی که یک نشریه بیش از یک نمایه معتبر داشته باشد، ارزیابی براساس نمایه دارای بیشترین نمره انجام می‌شود.

تبصره ۳. در همه رشته‌ها حداکثر به سه مقاله علمی مستخرج از رساله نمره تعلق می‌گیرد و حداکثر یکی از این مقاله‌ها می‌تواند براساس گواهی پذیرش معتبر باشد. در رشته‌های مهندسی و علوم پایه باید حداقل یکی از این سه مقاله رتبه Q_2 به بالا داشته باشد در غیر اینصورت فقط به دو مورد از مقاله‌ها نمره تعلق می‌گیرد.

تبصره ۴. حداکثر نمره دستاوردهای پژوهشی توسط معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه و براساس جدول پیوست همین دستورالعمل مشخص می‌شود. بدیهی است هیأت داوران رساله با بررسی هم‌پوشانی‌ها و رعایت سقف اعلام‌شده، در جلسه دفاعیه درباره نمره قابل احتساب از دستاوردهای پژوهشی و نمره کل رساله تصمیم‌گیری خواهند کرد.

تبصره ۵. در حال حاضر برای نشریه‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رتبه‌ای در نظر گرفته نشده است و رتبه پیشنهادی واحد ملاک خواهد بود.

تبصره ۶. در حال حاضر برای نشریه‌های حوزه علمیه رتبه در نظر گرفته نشده است و رتبه پیشنهادی واحد ملاک خواهد بود.

تبصره ۷. اختراع ملی باید به تأیید سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران رسیده باشد و اختراع بین‌المللی باید از کشورهای ژاپن، آمریکا یا اتحادیه اروپا تأیید نهایی را گرفته باشد؛ حداکثر نمره ثبت اختراع ملی ۱ و ثبت اختراع بین‌المللی ۱.۵ است.

ماده ۶: نحوه نظارت بر حسن اجرای مفاد دستورالعمل

نماینده معاونت آموزشی دانشگاه مدیریت جلسه دفاع از رساله و نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل را بر عهده دارد.

تبصره ۱. معاونت آموزشی دانشگاه موظف است تعداد کافی از اعضای هیأت علمی هر واحد را که به مدیریت جلسه‌های دفاع رساله تمایل دارند انتخاب کند و ضمن برگزاری جلسات توجیهی برای آنان و انجام هماهنگی‌های لازم فهرست نمایندگان را به واحدها ارسال نماید. واحدهای دانشگاه از یکی از اعضای هیأت علمی این فهرست برای مدیریت جلسه دفاع دعوت می‌کنند.

تبصره ۲. نماینده معاونت آموزشی نباید از همان واحد/گروهی باشد که دانشجوی در آن تحصیل می‌کند.

تبصره ۳. حق الزحمه نماینده معاونت آموزشی معادل ۴ ساعت حق‌التدریس وی محاسبه می‌شود که پس از تأیید معاونت آموزشی دانشگاه قابل پرداخت است.

این دستورالعمل در ۶ ماده و ۱۸ تبصره در شورای دانشگاه شهید بهشتی مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۱ به تصویب رسیده است و از تاریخ تصویب لازم‌الاجراست. لازم به ذکر است که در تاریخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۸ بخش‌هایی از ماده ۲ و ماده ۳ این دستورالعمل حذف شده است. هر گونه تفسیر مفاد این دستورالعمل بر عهده معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه است.

جدول نحوه ارزشیابی دستاوردهای پژوهشی مستخرج از رساله

حداکثر نمره			بروندادهای پژوهشی		
علوم انسانی ب ^۲	علوم انسانی الف ^۱	مهندسی و علوم پایه			
۱.۵	۱.۵	۰.۷۵	بین‌المللی	مقاله داخلی (معتبر وزارتین)	
۱.۲۵	۱.۲۵	۰.۷۵	الف		
۱	۱	۰.۵	ب		
۰.۵	۰.۵	۰.۲۵	ج		
۰.۲۵	۰.۲۵	۰.۰۵	د		
۴	۴	۴	فهرست عالی	مقاله خارجی (نمایه JCR)	
۳.۵	۳	۲.۵	Q ₁		
۳	۲.۵	۲	Q ₂		
۲.۲۵	۲	۱.۵	Q ₃		
۱.۲۵	۱	۰.۷۵	Q ₄		
۲.۵	۲.۲۵	۱.۷۵	Q ₁	مقاله خارجی (نمایه SJR)	
۲	۱.۷۵	۱.۲۵	Q ₂		
۱.۵	۱.۲۵	۱	Q ₃		
۱	۰.۷۵	۰.۵	Q ₄		
مجموع نمره قابل دریافت از این موارد حداکثر ۱.۵ نمره است.			۱	ملی	اختراع
			۱.۵	بین‌المللی	
			۱		طرح ملی ^۳
			۰.۵		حمایت از رساله

^۱ علوم انسانی الف: دانشکده علوم اقتصادی و سیاسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشکده علوم زمین (گروه‌های جغرافیا)، دانشکده علوم ورزشی و تندرستی، دانشکده مدیریت و حسابداری، پژوهشکده اعجاز قرآن، پژوهشکده مطالعات بنیادین علم و فناوری.

^۲ علوم انسانی ب: دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشکده الهیات و ادیان، دانشکده حقوق، دانشکده معماری و شهرسازی (بخش هنر) و بنیاد ایران‌شناسی.

^۳ تعریف طرح ملی منطبق بر تعریف آن در آئین‌نامه ارتقای اعضای هیأت علمی است.